

FIN

Församlingsinstruktion
Haninge pastorat

Hej!

Den 15 oktober 2024 utfärdade domkapitlet i Stockholms stift denna församlingsinstruktion för Haninge pastorat. Dokumentet är resultatet av ett tvåårigt arbete som har involverat barn, medarbetare och förtroendevalda.

Församlingsinstruktionen sätter riktningen framåt för pastoratets arbete och tar sin utgångspunkt i visionen: "Hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek."

Som ett strategiskt verktyg och en inspirationskälla vägleder instruktionen oss i att forma en kyrka som möter vår tids utmaningar, stärker gemenskapen och bidrar till ett hållbart och hoppfullt Haninge.

Krister Stenberg
Kyrkoherde

Innehåll

- 4 **Bakgrund**
- 5 **Pastoratets vision**
- 6 **Omvärldsbeskrivning**
Omvärlden har förändrats
Haningeborna
- 10 **Omvärldsanalys**
- 12 **Pastoralt program**
Gudstjänst
Lärande och undervisning
Diakoni
Mission

Församlingsinstruktionen för Haninge pastorat godkändes av Haninge pastorats kyrkofullmäktige och kyrkoherde den 2/10-2024, samt utfärdades av Stockholms stifts domkapitel den 15/10-2024.

Församlingsinstruktionen är giltig i fyra år.

Bakgrund

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Detta dokument är Haninge pastorats församlingsinstruktion i enlighet 2 kap 6§ i kyrkoordningen. Haninge pastorat är en del av Svenska kyrkan som är ett evangelisk-lutherskt trossamfund.

Pastoratets vision

Svenska kyrkan i Haninge - Hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek.

I en tid fylld med utmaningar ska Svenska kyrkan i Haninge vara en plats där klarsyn råder och hopp ges. Klarsyn innebär att se omvärlden som den är, utskilja det viktiga för att förstå samtiden och förmå spegla dagens realitet i kyrkans rika tradition och kulturarv. Hoppet är inte allmän optimism, utan vissheten om att det finns en kraft som bär oss, som vi sätter vår tillit till.

Hoppet får oss att hjälpa den utsatte, trösta den sorgsne, glädjas med den som är glad, vara en del av hela livet och verka för en helad skapelse.

En hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek.

Omvärldsbeskrivning

Haninge Pastorat bildades 2018 och ligger i Haninge kommun med cirka 100 000 invånare. Pastoratet har cirka 40 000 medlemmar och består av de tre församlingarna Dalarö-Ornö-Utö församling, Västerhaninge-Muskö församling samt Österhaninge församling.

Dalarö-Ornö-Utö

är en skärgårdsförsamling med ca. 1 800 medlemmar och tre kyrkor. Skärgårdslivet präglar både innehållet i gudstjänsterna och utformningen av verksamheten. Fritidsboende ökar befolkningen från 4 000 till 20 000 under sommarhalvåret.

Västerhaninge-

Muskö församling är en församling med ca. 12 000 medlemmar och fyra kyrkor. Församlingen har ett rikt barn- och ungdomsarbete, främst i Ungdomens hus. Pastoratets internationella arbete utgår i stor del från Västerhaninge där lokala Act-gruppen bedriver sitt arbete.

Österhaninge

församling är en mångkulturell församling med ca. 27 000 medlemmar och fyra kyrkor. Församlingens verksamhet präglas av diakonala satsningar där Diakonins hus och daghärberget Kryckan har en nyckelroll. Församlingens äldsta kyrka i Österhaninge lockar många till dop, vigslar och begravningar.

Haningeborna

Haninge kommun är en växande kommun i sydöstra Storstockholm. Den nya stadsdelen Vega är ett tydligt exempel på hur Haninge växer. Haninge består också av naturmiljöer, landsbygd och skärgård. Sammantaget bjuder Haninge på en rik bredd av miljöer med olika lokala präglingar – från den regionala stadskärnan till skärgårdsskäret via Tyresta nationalpark.

Var tredje Haningebo är född i ett annat land. De vanligaste länderna, efter Sverige, är Polen, Finland, Turkiet, Irak och Syrien. Haningeborna pendlar till andra kommuner i stor utsträckning. Det är dubbelt så många som pendlar från Haninge än som pendlar till Haninge.

Medlemmarna i Haninge pastorat¹ är tydliga med att de viktigaste fokusområdena är barn och ungdomsverksamhet, social hjälpverksamhet, äldreverksamhet och stöd i sorg. Det avspeglar sig bland annat i vår satsning på Ungdomens Hus och på de mest utsatta genom daghärbarget Kryckan.

Haninge pastorat har en bred verksamhet spridd utöver kommunen. Pastoratet har ett rikt gudstjänst- och musikliv. Pastoratets digitala närvaro har utvecklats de gångna åren och är nu en naturlig del av vår verksamhet. Pastoratet samarbetar med Haninge garnison vilket synliggörs främst genom det arbete vår marinpastor gör.

¹ Nedanstående statistik är hämtad från pastoratets medlemsundersökning.

Omvärlden har förändrats

Globala trender som digitalisering, klimatförändringar, globalisering, stora migrationsströmmar, sammanflätningen av världens ekonomier och upplösning av nationalstatens politiska gränser har förändrat levnadsvillkoren i Sverige och i världen. Den värld vi lever i har sedan tio år tillbaka drastiskt bytt skepnad, på många områden, globalt och nationellt.

- Det förekommer krig i Europa och dess närområde som inte skådats på decennier. Krigen påverkar europeiska säkerhetsordningen och skapat rädsla och oro hos människor.
- Vi har sett hur skör demokratin kan vara i många länder.
- Det har tydligt bekräftats att mänsklighetens överlevnad står på spel om inte klimatkrisen hanteras utan dröjsmål.
- Det har skett demografiska förändringar i vårt land som ställer nya krav på den enskilde, civilsamhället och det offentliga Sverige.
- Det har uppstått en gängbrottlighet som skapat rädsla och splittring.
- Inkomstklyftorna växer över hela landet och det gäller även Haninge där 12% lever i hushåll med låg ekonomisk standard.

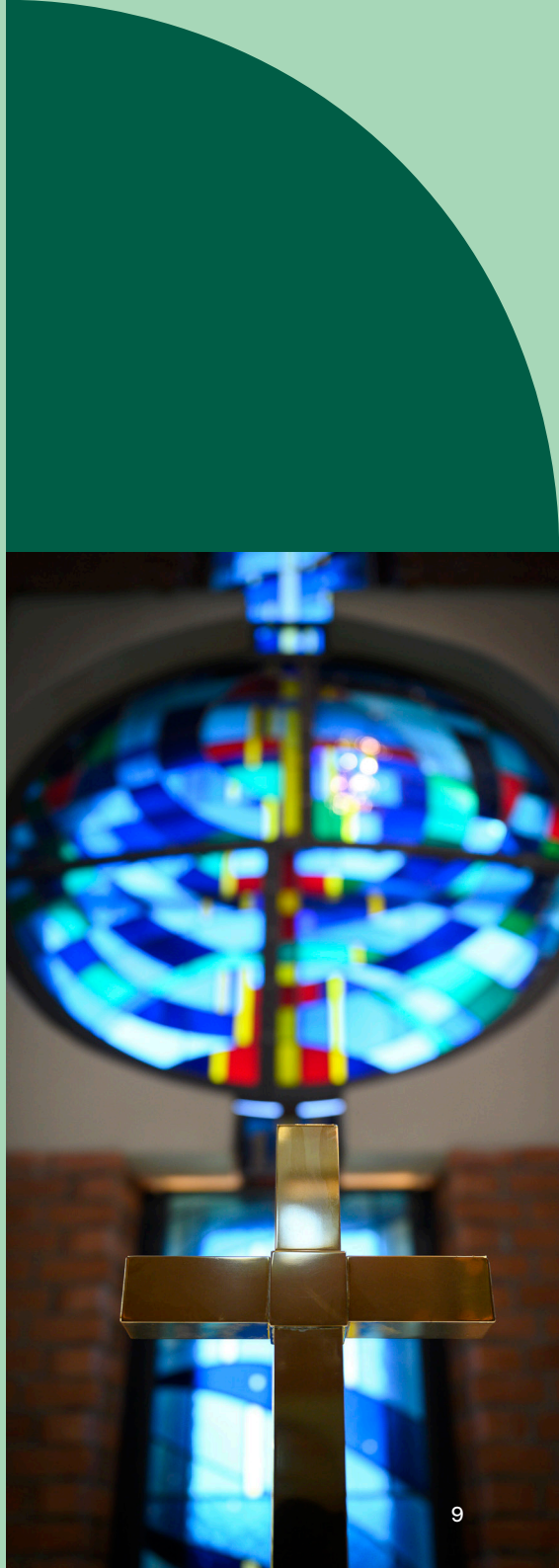

Ska vårt samhälle hålla ihop, demokratin värnas och tilliten till varandra öka, behövs fler mötesplatser och möjligheter till gemensamma upplevelser och referenspunkter. Civilsamhället och inte minst Svenska kyrkan är en nyckel till ett samhälle som håller ihop. Det går inte att tvinga människor till att aktivera sig men det går att utmana extremism och mörka krafter i samhället och visa på goda alternativ i gemenskap.

Svenska kyrkan har en särskild roll i det svenska samhället. En stor andel av befolkningen är medlemmar i en öppen och demokratisk folkkyrka. Den ska finnas i alla delar av samhället och vara öppen för alla. Den arbetar bland annat med socialt engagemang, hållbarhetsfrågor, asylrätt och andra viktiga frågor i samhället.

Svenska kyrkan har en särskild betydelse för religionsdialogen i samhället. När Sverige förändras och fler religioner och samfund finns i lokalsamhället är det Svenska kyrkan som öppnar dörrarna för det interreligiösa och ekumeniska arbetet. För möten mellan religioner och kulturer. En väl fungerande religionsdialog är en garant för ett mer fredligt samhälle.

Omvärldsanalys

Vi lever i en tid som präglas av flera kriser. Kyrkans svar måste bygga på en kombination av klarsyn och hopp. Vi är en del av landets försvar och har också lång erfarenhet av krishantering och krisstöd. Vi vågar se klimatkrisen och tar oss an utmaningen att verka för ett hållbart samhälle. Hopp handlar om förvisningen att vi inte är ensamma. Som kyrka har vi med Guds hjälp överlevt och hanterat många kriser. Även när det är mörkt finns hoppet. Vår uppgift är att förmedla det.

Befolkningstillväxten innebär att nya medlemmar flyttar in i pastoratet. Vi måste därför vara beredda på att efterfrågan av kyrkliga handlingar kommer öka. De människor som flyttar in i nya bostadsområden ska få ett tydligt erbjudande om att delta i kyrkans gemenskap. Kyrkan ska utveckla sin lokala närvaro i de nya kommundelarna.

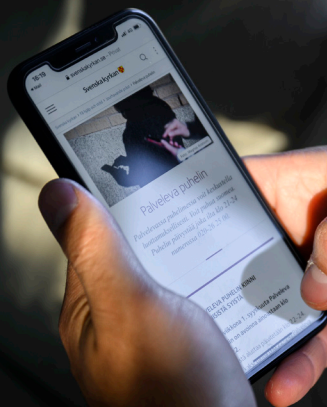
Inom pastoratets geografiska område finns människor med en mångfald av olika bakgrunder kulturellt och religiöst. Haninge pastorat ska vara en öppen kyrka som har goda relationer till alla människor i vår kommun. En kyrka som talar tydligt om Jesus Kristus kan ha vidöppna dörrar.

Pastoratet bedriver verksamhet och fördelar resurser till skärgårdens varierande behov beroende på årstider samtidigt som vi upprätthåller närvaron i resterande delar av pastoratet.

”Haninge pastorat ska vara en öppen kyrka som har goda relationer till alla människor i vår kommun.”

Kyrkan måste vara där människor finns. Det leder till krav på utformningen av verksamheter och på bred närvaro såväl fysiskt som digitalt.

Dopet och konfirmationen är centrala för att skapa en levande gemenskap och relation till kyrkan. Kyrkan måste aktivt arbeta med att få fler till dopet och konfirmationen.

Pastoralt program

Utgångspunkten för det pastorala programmet är kyrkans grundläggande uppgift med syftet att människor ska komma till tro på Kristus. Programmet tar också sin utgångspunkt i vår vision: vi är en hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek. Dessa ledstjärnor, tillsammans med ovanstående omvärldsanalys, utgör grunden för det pastorala programmet. Det pastorala programmet omfattar pastoratet och dess ingående församlingar.

Svenska kyrkan i Haninge spelar en aktiv roll i samhället där den kristna tron utgör en viktig och avgörande del av människors vardag. Jesus berättar i en liknelse om att Guds rike är "som en surdeg som en kvinna arbetar in i tre mått mjöl; till slut blir allt syrat." (Luk 13:21). Surdegen – jästen – får brödet att växa och bli gott och ätbart. Så är Guds rike och så är vårt uppdrag. Att vi finns där människor finns. Vara en kyrka som kan förändra vår omgivning till något bättre. En profetisk kyrka med hopp om framtiden. Haninge pastorat är därmed en öppen inkluderande kyrka.

Denna syn på kyrkan leder till följande inriktning för pastoratet:

- En öppen och välkomnande kyrka med ett inkluderande perspektiv.
- Socialt engagemang.
- Aktiv närvaro, geografiskt och digitalt, där kyrkan är synlig, engagerar och berör.
- Tydlig röst för medmännisklighet.
- En hållbar kyrka ur ett andligt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv.

Haninge pastorat utmanar sig självt att ständigt bli bättre utifrån vår uppgift och levandegöra vår vision. Det pastorala programmet ger oss basen för mötet med Haningebon. De mätetal som finns angivna för respektive område ger oss instrument för att följa utvecklingen och se om vi möter vår utmaning att bli bättre. Bakom varje mätetal finns det möten som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek. Mätetalen blir därmed ett verktyg för Guds rikets utbredning i Haninge.

Gudstjänst

Låt oss gå i frid! – Och tjäna Herren med glädje! Med dessa ord avslutas ofta vårt gemensamma gudstjänstfirande. Det fångar gudstjänstens syfte: att tillsammans få träda inför det heliga och få frid, kraft och förmåga att tjäna Herren med glädje. I en tid som präglas av oro är det särskilt viktigt för församlingen att gemensamt få fira gudstjänst som hämtar kraft från Gud, kyrkans rika tradition, teologisk reflektion och liturgi för att möta samtidens behov. Kyrkomusiken med sin rika historia, bredd och ständiga utveckling är en omistlig del av gudstjänsten och den kristna gemenskapen.

”Pastoratets gudstjänster är en bred gemenskap med en öppenhet för att utforma gudstjänsterna på olika sätt.”

Gudstjänsten är tillgänglig och öppen för envar. Pastoratets gudstjänster är en bred gemenskap med en öppenhet för att utforma gudstjänsterna på olika sätt, så att det kristna budskapet kan formas så tydligt som möjligt i och för vår samtid. Det ger möjlighet för var och en att möta Gud ur olika perspektiv som ålder, ursprung, traditioner med mera. Gudstjänsten lyfter återkommande vårt ansvar att värna Guds skapelse.

Gudstjänsten firas gemensamt och bjuder in till och uppmuntrar ett aktivt deltagande. Deltagandet kan vara ett stilla amen, psalmsång, kör eller annan handling i eller i anslutning till gudstjänsten – huvud-principen är att gudstjänsten är församlingens gemensamma gåva och uppgift, den firas i gemenskap med de som gått före oss och de som kommer efter oss. Mässan har en särställning och firas regelbundet i pastoratets kyrkor. Även fastän de olika kyrkornas gudstjänster talar samma språk och har samma ordning i grunden präglas de av sammanhanget de befinner sig i och dess lokala traditioner. Som noterat i omvärlds-analysen växer Haninge, det kan leda till en ökad efterfrågan av kyrkliga handlingar. Det är därför viktigt att vi följer utvecklingen noggrant och har beredskap för att möta en ökad efterfrågan.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet gudstjänstdeltagare.
- Antalet digitala gudstjänstdeltagare.
- Antal engagerade i kyrkans körverksamhet.
- Antalet ideella medarbetare i gudstjänsterna.

Lärande och undervisning

Svenska kyrkan i Haninge är nyfiken till sin natur. Nyfikenhet leder till utveckling av kyrkan och ger möjlighet för den enskilde att frigöra sin kreativa potential. Lärandet är en livslång process som sträcker sig från babygrupper till samtal i sorgegrupper. Det syftar ytterst till att levandegöra den kristna tron så att var och en får möjlighet att utvecklas och växa i tron i livets alla skeden.

I kyrkan har undervisning, fördjupning och reflektion kring den kristna tron en central roll. Dopundervisningen och reflektionen kring den kristna tron har en central roll med dopet i centrum.

Därigenom får bekräftelse av dopet, konfirmationen en viktig plats. En möjlighet och gåva för den enskilde att reflektera över livet och möjlighet att utveckla den kristna tron.

Lärandet omfattar livet i sin fulla bredd både teoretiskt och praktiskt, utbildande och reflekterande. Det kan handla om, men är inte begränsat till, babyrytmik, öppen förskola, barngrupper, konfirmationsgrupper. Andra aktiviteter är språkträning, utbildning av ideella, samtalsgrupper om kristen tro, meditationsgrupper, retreatar, musik, körer, ledarutbildning och kreativa grupper.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet konfirmerade.
- Antal barn i kyrkans verksamhet.
- Antal unga i kyrkans verksamhet.
- Antal ideella med uppdrag i verksamheten.

Diakoni

Diakoner i Svenska kyrkan ger ett löfte om att stå fast i kyrkans tro, hjälpa de svaga och utsatta samt stå på de förtrycktas sida. Så gäller även alla medlemmar i Haninge Pastorat. Diakoni handlar om att stötta den som har behov av stöd, att praktiskt bistå människor i nöd samt att ge dem kraft och förmåga att utvecklas och därmed själva hantera sina liv.

Den utsatte står i fokus. Diakoni hävdar människans värde och rätt att behandlas med värdighet samt kämpa för rättvisa och delaktighet för alla. Det diakonala arbetet är i grunden ett socialt och andligt hållbarhetsarbete. Det är ett arbete som till stor del bedrivs tillsammans med ideella krafter inom och utom kyrkan.

Pastoratets diakonala verksamhet är omfattande och behovsstyrt. Arbetet sträcker sig geografiskt över hela pastoratet och har fyra fokusområden:

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet besökare på Kryckan.
- Antalet deltagare som tar del av pastoratets verksamhet kopplat till psykisk och existentiell hälsa.
- Antalet medmänniskor som Svenska kyrkan i Haninge möter i samband med ofrivillig ensamhet/förändring.
- Antalet grupper och personer som får del av kyrkans integrationsarbete.

Svår utsatthet – Överallt i pastoratet stöttar vi människor i utsatta situationer. Daghärberget Kryckan utgör en samlingspunkt för Svenska kyrkan i Haninge viktiga arbete för de mest utsatta i Haninge med omnejd.

Barn och ungas existentiella och psykiska hälsa – Stötta barn och föräldrar/vårdnadshavare att hantera de utmaningar som man ibland möter under uppväxten. Arbetet sker till viss del i samverkan med andra samhällsaktörer.

Ofrivillig ensamhet/förändring – Ibland förändras livet ofrivilligt och hastigt. Det kan behövas någon att prata med, stöd i sorg eller ny gemenskap. Det diakonala arbetet fokuserar på medvandrarskap och att skapa meningsfulla sammanhang.

Integration – Haninge består av människor från världens och Sveriges alla hörn. Svenska kyrkan i Haninge bjuder in brett till verksamheter som ger möjlighet att utveckla språk och stärka egenmakt.

Mission

”Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er” (Joh 20:21). Gud sände inte Sonen för att frälsa enbart mänskligheten eller bara ge oss en del av frälsningen. Evangeliet innebär goda nyheter för varje del av skapelsen och för varje nyans av våra liv och samhällen. Det är därför nödvändigt att känna igen Guds mission i en kosmisk mening och att bejaka allt liv. Vi är rustade med hoppets kraft.

För Svenska kyrkan i Haninge innebär mission att sprida Guds budskap öppet och närvarande i samhället för att möta människor. Det innebär bland annat följande inriktningar:

- Bjuda in till dopet. Haninge pastorat erbjuder och stöttar vid dopet och till det knutna kringarrangemanget.
- Geografisk närvaro i och utanför våra kyrkor. Svenska kyrkan i Haninge ska vara tillgängligt varhelst det är lämpligt och människor samlas. Kyrkan finns närvarande i både gamla och nya bostadsområden.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet döpta.
- Antalet aktiva inträden.
- Antalet som nås och visar engagemang via digitala medier.
- Att Svenska kyrkan i Haninge för varje år aktivt når resultat som leder mot uppfyllande av Svenska kyrkans färdplan för klimatet.
- Antal ideella med uppdrag i verksamheten.

”För Svenska kyrkan i Haninge innebär mission att sprida Guds budskap öppet och närvarande i samhället för att möta människor.”

- Digital mission – Kyrkan finns närvarande digitalt för att möta medmänniskan. Det gör vi bland annat genom en respektfull närvaro på sociala medier kryddad med humor och glädje.
- En musikaliskt bred och geografiskt spridd konsertverksamhet.
- Bedriva ett internationellt solidaritetsarbete via vänförsamlingar och Act Svenska kyrkan.
- Manifestera vår kärlek och ansvarstagande för skapelsen genom att aktivt bedriva ett hållbarhetsarbete och bejaka Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

”Varje dag inbjuder Jesus Kristus oss - både som församlingsgemenskap och som individer att ’bli kvar i min kärlek’ (Johannesevangeliet 15:9). En poäng med den uppmaningen är att Jesus påminner oss om att vi ska räkna med Gud. Gud är med församlingarna i Haninge pastorat! Gud verkar genom församlingarna, och är djupt engagerad i pastoratets liv och arbete. Så räkna med Gud och låt Gud ständigt hjälpa, utmana och vägleda er.”

- Biskop Andreas Holmberg -